

GASILLEC

Letnik XXXVIII.

Glasiilo »Gasilske zajednice za Dravsko banovino«

Izhaja vsak mesec. / Posamezna številka 250 Din, za inozemstvo 3 Din.
V »Zajednici« združene gasilske čete dobijo po en izvod »Gasilca« brezplačno.

V Ljubljani, dne 20. februarja 1934. ● Številka 2.

Službene vesti starešinstva vatrogasnega saveza kraljevine Jugoslavije

V minulem mesecu je bila v dneh 22. in 23. seja starešinstva, v dneh 23. in 24. pa seja uprave vatrogasnega saveza.

Iz zapisnika objavljamo najvažnejše. Starešinstvo je odobrilo po začetnih formalitetah razne nabavke ter pooblastilo starešino, da sme v svrhu najetja risarja, ki bi napravil potrebne skice za uniforme in strokovno-tehnične risbe, izdati Din 3000.—.

Nadalje se je obravnaval dopis zajednice v Ljubljani, zadevajoč 3% zavarovalni prispevek, ki naj bi se pobiral še nadalje, ker je ta že vnešen v zavarovalne pogodbe. Starešinstvo o zadevi ni sklepalo, temveč se je spis odstopil savezni upravi.

Gasilska župa v Mariboru je stavila dva predloga glede pobiranja vatrogasnega fonda. Prvi zahteva, da prejmi vsaka četa 80% od doprinosa z njenega teritorija, a drugi, da pobirajo občine 3—7% vatrogasnega poreza. Prvi predlog se je z ozirom na zakon odklonil, drugi pa se je odstopil vatrogasni upravi.

Zajednica v Ljubljani je zahtevala, da se v bodoče pošiljajo za njen teritorij vse tiskovine v slovenskem jeziku. Sklene se, da bodo v bodoče zajednice same zalagale potrebne tiskovine.

V razpravo je prišel tudi proračun ljubljanske zajednice, ki se je v celoti odobril, prav tako se je tudi odobrila določitev g. ing. Dolenca za inspektorja zajednice Dravske banovine, potrditev ostalih inspektorjev pa se je odložila, dokler se jim ne določi primerna plača.

G. minister za telesno vzgojo naroda je predložil savezu projekt o gasilskih fondih, ki se odstopi savezni upravi.

Vrhovni inspektor je izdelal elaborat glede oprostitve gasilcev od kuluka ter njih oprostitve od nočnih straž. Vrhovni inspektor predlaga v svojem referatu, da se zaprosi g. ministra za zgradbe in kraljevske banske uprave, da se aktivni izvršujoči člani gasilskih čet oproste banovinskega kuluka do 6 dni ali v denarju do Din 100.—. Dalje se naj store primerni koraki, da se v banovinah, kjer je to običajno, gasilci oproste nočnih straž. Oba predloga sta bila soglasno sprejeta.

Zatem so prišli v razpravo pravilniki, ki bodo prišli na dnevni red upravne seje. Sklenilo se je, da se pravilnik o potnih stroških stavi na dnevni red, vsi ostali pravilniki pa da se stavijo z dnevnega reda. Vsi pravilniki se odstopijo zajednicam, da stavijo svoje predloge, ki se bodo potem obravnavali kakor to zahteva zakon. Z ozirom na to, da bo treba sklicati tehnični svet, se inspektore zajednic potrdi, ako je njihova služba stalna z mesečno plačo.

Uredba o ustroju in poslovanju pisarne saveza se predloži seji uprave saveza v potrditev.

Seja uprave vatrogasnog saveza.

Seja je bila 24. in 25. januarja ter so ji prisostvovali izmed Slovencev gg. Turk Josip, Vengust Jernej, Cerer Anton in Bulc Franjo.

G. starešina je otvoril prvo sejo uprave s toplim pozdravom na prisotne. Izrazil je svoje veselje, da vidi pred seboj elito gasilstva iz vse zemlje zbrano v savezni upravi. Zakonodavec je v § 90. zakona o organizaciji gasilstva pooblastil ministra za telesno vzgojo naroda, da imenuje prvo starešinstvo in upravo saveza. G. minister je sklenil, da stopijo v prvo starešinstvo in upravo najbolj sposobni in najbolj primerni predstavniki gasilstva iz vse zemlje. To poverenje je poklonil navzočim v prepričanju, da se ni motil. Ker pa je ta seja prva, istočasno tudi zgodovinska, zato je treba izraziti zahvalo Onemu, ki je dal zakon. Z velikim odobravanjem se je sprejela pozdravna brzojavka Nj. Vel. kralju in Njegovemu vzvišenemu Domu.

Brzjavno se še pozdravi g. ministra za telesno vzgojo naroda kot velikega zaščitnika in podpornika gasilstva.

Zastopnik saveza mest g. Dane Šarić poudari veliko zasluho ministra g. dr. Hanžeka pri izvršitvi zakona. Izjavlja, da je gosp. minister sprejel mnogo predlogov, ki mu jih je stavil savez. Izraža zahvalo g. ministru in kraljevski vladi, da je ta zakon, ki je bil tako potreben, izdala s tolikim razumevanjem. Prepričan je, da bo ta zakon prinesel mnogo koristi gasilstvu in vsemu narodu. Starešinstvo vatrogasnega saveza je v tem kratkem času mnogo storilo, da je moglo v tem času predložiti projekte za pravilnike in uredbe, kar je dokaz njihovega velikega in požrtvovalnega dela.

Za tem je gospod starešina podal izčrpni ekspose o dosedanem delu ter govoril o vseh pravilnikih. Že med govorom g. starešine se je razvila debata glede uniforme, v katero je tudi posegel g. narodni poslanec Cerer Anton. Poroča, da je bilo treba spremeniti dnevni red, ker pride v razpravo le pravilnik o povračilu potnih stroškov članom starešinstva in uprave saveza. Predlaga, da se izvoli odsek, ki naj ga do prihodnjega dne prouči in stavi svoje predloge.

V odsek predlaga gg. Andraševića, Cererja, Vengusta, dr. Markoviča in Šmita.

G. minister za telesno vzgojo naroda je vposlal na mišljenje »Uredbo o vatrogasnim fondovima iz doprinosa osiguravajućih društava«, tudi savezu, katero je predložil savez g. ministru.

Tudi ta projekt bo pregledal že zgoraj izvoljeni odsek, izpopolnjen z g. Bijelićem.

Pravilnik o poslovnem redu in pisarniškem poslovanju vatrogasnog saveza je proučil odsek, v katerem so ti-le člani: gg. Šarić, dr. Matić, Lukas, Bulc in podpolkovnik Stojičević.

V razpravo je prišel predlog starešinstva zajednice v Ljubljani, zadevajoč 3% prispevek od zavarovalnin. Razvila se je zelo obširna debata, v kateri je večina nastopala proti predlogu. Končno se sklene soglasno, da se odstopi ta predlog odboru, ki proučava »Uredbo o vatrogasnim prinosima«.

Na predlog g. starešine pristopi savez kot član v Slovenski vatrogasni savez v Pragi in »Internacionalni tehnički komitet za suzbijanje požara v Parizu«.

G. starešina predlaga in uprava soglasno sprejme, da proslave čete rim. kat. veroizpovedanja sv. Florjana, a one pravoslavne vere sv. Dordo kot svojega patrona. Dan podpisa zakona 15. julij pa se proglašuje kot splošni gasilski praznik.

Na predlog g. Šariča se sklene, da se ministrstvo financ zaprosi za razpis o oproščenju trošarinjskih taks na bencin za gasilske svrhe in se naroči g. starešini, da stori vse potrebne korake.

S tem zaključuje starešina dne 24. sejo ter pozove za popoldan odseke na delo. Uprava se fotografira. Med tem časom je prišel g. minister za telesno vzgojo naroda. Uprava ga je sprejela prav slovesno. Ob tej priliki mu je g. Turk s primernim nagovorom predal diplomu o častnem članstvu J. G. Z. ter njen odznak.

Drugi dan seje je bil posvečen poročilu odsekov. Kot prvi se obravnava »Propis o poslovnem redu kanc. poslovanja Savezne uprave i Vatrogasnog Saveza«. (Pravilnik in vse ostale pravilnike objavimo v Gasilcu, čim jih prejmemo. Opomba ured.)

Zatem pride v obravnavo »Propis o naknadi putnih troškova funkcionara i službenika Vatrogasnog saveza«.

Oba pravilnika sta se po daljši debati sprejela ter stopi drugi v veljavo dne 1. aprila t. l.

Sledi razprava o projektu »Uredbe za vatrogasne doprinose«. Odsek je pregledal dva projekta; enega je izdelalo ministrstvo, a drugega društvo zavarovalnih družb. Odbor je iz obeh projektov izdelal nov projekt ter predlagal, da se ga sprejme, kar se po krajši debati zgodi.

Pri slučajnostih se izberejo iz savezne uprave stalni odbori in to pravno administrativni in tehnični odbor. Izmed članov iz Dravske banovine vstopijo v prvega gg. Cerer in Bulc, v drugega gg. Cerer in Vengust.

G. Cerer načne vprašanje urednika saveznega lista, a mu g. starešina odgovori, da je g. minister mnenja, da to vprašanje še ni aktualno in tega mesta za sedaj noče izpopolniti.

Po krajši debati, v katero poseže tudi g. Vengust, ki omeni, da je finanjski zakon glede trošarine prostega bencina nepovoljen, zaključuje g. starešina ob 19.45 uri sejo.

Službene vesti starešinstva Gasilske zajednice za Dravsko banovino

PRESEDSTVENE VESTI.

1.

Statistični podatki gasilskih čet.

Pri pregledovanju statističnih podatkov čet smo našli precej napačnih podatkov, ki pač izvirajo iz tega, ker so formularji pisani v srbohrvaščini. Naša zajednica je takoj zaprosila Savezno upravo, da bi v bodoče pošiljala našim četam slovenske formularje. Savez je prošnji tudi ugodil. Čete, ki bodo popisnice dobile nazaj, naj jih na podlagi spodaj navedenega popravijo in takoj vrnejo župam, te pa zajednici. One čete, ki še niso odposlale popisnic, naj iste pravilno izpolnijo in takoj odpošljejo. Stvar je zelo nujna, ker bi popisnice morale biti že pri Savezu.

Kdo spada med redne člane, je razvidno iz § 7.—12. gasilskega zakona. Med članstvo je šteti tudi vse častnike (funkcionarje), ne pa naraščaj. Primer: Napad.-obrambni odsek: 26 aktivnih, 4 rezervnih; samaritanski: 3 moški, 5 žensk; kult.-prosvetni: 1 moški, 2 ženski; skupaj torej 41 izvršujočih (rednih) članov. Za rubriko »vseh« je prišteti k njim še podporne člane. Če so člani prvih dveh odsekov obenem člani kult.-prosvetnega odseka, se jih vpiše tudi v tega, samo pri seštevanju vseh članov se mora to upoštevati. Vzemimo prejšnji primer, torej: 26 aktivnih, 4 rezervni napad.-obrambne in 3 moški, 5 žensk samaritanskega in 34 moških, 7 žensk kult.-prosvetnega, skupno 41 in ne 79. Za častnike je smatrati vse funkcionarje od predsednika in poveljnika do vključno četarjev.

Pri cevah je treba vpisati število metrov. Sisalice so sesalne, nosilice pa tlačne cevi. Pod rubriko »mlaznica« naj se navede število ročnikov, pod »cevnih razdelilnic« pa razdelilnikov. Hidrofori so železne posode (tanki) ali pa sodi (buradi) napolnjeni z vodo, ki se tam, kjer ni v bližini vode, na vozovih pripeljejo na požarišče.

Dalje naj vsaka četa, ki ima lasten dom ali druge nepremičnine, vpiše vrednost pod »vrednost nepokretne imovine«. Pod »bunari« naj se po možnosti navede, koliko m³ (kubičnih metrov) se nahaja vode v vodnjaku. Važna je zadnja rubrika »broj pojedinih zanimanja članova« in sicer za napad.-obrambni in samaritanski skupaj, za kult.-prosvetni odsek pa posebej. Tu naj se navede število članov z ozirom na razne poklice. Primer: V napad.-obrambnem in samaritanskem odseku je 38 članov. Od teh je: 15 poljedelcev, 7 delavcev, 3 trgovci, 3 mizarji, 2 gostilničarja, 2 kovača, 2 šivilji, 1 zdravnik, 1 učitelj, 1 sofer, 1 ključavničar.

2.

Dopusti prosvetnih nameščencev.

Gospod minister prosvete je na posebno prošnjo Vatrogasnega saveza kraljevine Jugoslavije s svojim rešenjem

P. br. 1654 od 30. januarja t. l. dovolil, da se nastavniki vseh šol v resoru ministrstva prosvete, koji so člani upravnih odborov gasilskih žup ali osrednjega odbora gasilskih zajednic, smejo oddaljevati iz službenega kraja zaradi odhoda na sejo za čas, dokler nimajo pouka, vendar so dolžni upravitelju, odnosno direktorju šole prijaviti odhod in po potrebi pokazati pozivnico.

3.

Sprejem novoustanovljenih gasilskih čet.

V starešinski seji dne 15. t. m. je bila sprejeta nova gasilska četa

Dolnja Bistrica, pošta Črenšovci, ter dodeljena Gasilski župi sreza Dolnja Lendava;

Ločica, pošta Vransko, Ločica, pošta Polzela in Sv. Magdalena, pošta Sv. Pavel pri Preboldu, v GZ sreza Celje;

Peče, pošta Moravče, v GZ sreza Kamnik.

VESTI STAREŠINSTVA

Higijenski zavod v Ljubljani je poslal zajednici sledeči dopis, ki ga objavljamo v celoti.

Ker je tukajšnjemu zavodu znano, da se naslov z največjo vnemo prizadeva, da člane gasilskih društev čimbolj izobrazí in da so ti člani v mnogih primerih edini, ki nudijo ponesrečencem prvo pomoč, je Higijenski zavod pripravljen, da človekoljubna prizadevanja gasilskih društev podpira s tem, da v gasilnih društvih s predavanji in praktičnimi vajami osposobi njih člane, da bo njihova pomoč ponesrečencem res prva »pomoč«. Higijenski zavod ima v ta namen na razpolago filme, diapozitive, stenske slike, preparate, modele itd.

Priporočamo razen tečajev o prvi pomoči še naslednja predavanja:

1. Prva pomoč ob neizgledih.
2. Vojni plini.
3. Tuberkuloza.
4. Spolne bolezni.
5. Telesne vaje.
6. Anatomija.
7. Rak.
8. Alkohol, telo in duša.

Predavanja ad 3, 4, in 8 spremljajo na željo filmi; s skioptičnimi slikami pa tolmačimo lahko tudi predavanja ad 1, 2, 3, 4, 5 in 8.

Nadalje bi priporočali še teme kot Higijena na deželi, griža, difterija in tifus, ki so vse v zvezi s poučnimi filmi, razumljivimi s pomočjo predhodnega predavanja tudi preprostemu ljudstvu.

Ob priliki takih predavanj razdeli predavatelj med poslušalce brezplačno tudi nekaj tiskovnega zdravstveno-propagandnega materiala.

Predavali bi zdravniki Higijenskega zavoda brezplačno in bi gasilna društva imela le minimalne stroške za pomočnika pri projiciranju filmov ali demonstraciji skioptičnih slik. Kjer pa je slučajno v kraju nameščen filmski aparat ali na razpolago skioptikon, pa tudi ti stroški odpadejo.

Higijenski zavod stavi društvom na razpolago tudi potrebno število lepakov za vabila k predavanjem.

Vabimo naslov, da vzame zadevo v pretres, da včlanjena gasilna društva o predmetu obvesti in nam prilično poroča o svojem tozadevnem postopku. Posamezna gasilna društva naj se za predavanja obračajo direktno na Higijenski zavod, ki se bo potem z njimi dogovoril o času predavanj.

V. d. direktorja: v z. Dr. Korbar m. r.

Predpis službe za šoferje in orodjarje

Vzorec

Avtoturbinke in avtomobili.

Vsak dan: Pogon motorja po poganjanju z roko; preizkušnja pravilnega teka motorja, pregled bencinskih rezervoarjev z ozirom na propuščanje, napolnitev oljnjaka in hladilnika, ako je to potrebno.

Pozimi: Pogon motorja zvečer; motor pustimo v pogonu, dokler se ne sregreje voda v hladilniku.

Ako se spravišče ne kuri: hladilnik pokrijemo, če pa je izpuščena voda, pritrdimo tablico z napisom: **Voda izpuščena!**

Tedensko: Kratka poizkusna vožnja s preizkušnjo ročne in nožne zavore.

Mesečno: Suha sesalna preizkušnja pumpe in poprava manjkajoče tesnitve. Sesalna preizkušnja z uporabo vseh sesalnih cevi v navzočnosti vseh gasilcev, zaposlenih pri pumpah (kjer je pa namen gasilstva, da je isto vsestransko izobraženo in ne enostransko, torej vseh), dopolnitev goriva in hladilnika, čiščenje vžigalnih sveč.

Četrtno: Nadomestitev zaloge olja in masti, staufarjeve puščice se nategnejo. Vsa mesta, kjer se drgnejo posamezni deli med seboj, se mažejo. Magnet mažemo le z nekaj kapljicami čistega kostnega olja.

Polletno: Vozilo se vzdigne. Pregled koles in obročja, kretnega gonila in zavornega drogova, vzmeti in vzmetnih svornikov.

Letno: Bencinski rezervoar izprazniti in očistiti, očistiti filter za bencin na razplinjačo in dotočne šture za vodo; bencinske dovodne cevi je treba prepihniti.

Namestitev olja in masti v karterju (okrov motorne gredi), v menjalniku in okrovu zadnje preme (diferencialu). Za slučaj potrebe izpustiti staro mast in olje ter nadomestiti s svežim.

Pregled celotne opreme vozila, vključivši orodja, na podlagi inventarnega seznama.

Po vsakem požaru: Po uporabi motor in pumpo vestno očistiti in preprijeti. Po potrebi nadomestiti in doliti v karterju olje. Gorivo se dopolni. Vozilo se preizkusi na sigurnost obrata in prometa.

Posebni predpisi: Službeno najstarejšemu vozaču, ki je obenem predpostavljen vsem drugim vozačem, se naloži posebna odgovornost za brizgalno. On je odgovoren za vsakokratno obratno prijavljenost in skrbno čistost. Dognane poškodbe se takoj popravijo.

Za vsako delo se vodi popravilna knjiga, za vsako vožnjo tudi posebna knjiga. Knjige se od slučaja do slučaja predložijo poveljstvu.

Vozni red.

Vozilo se naloži samo s predpisanim in dovoljenim številom moštva.

Za hitrost vožnje in način izogibanja je samo vozač osebno odgovoren.

Med vožnjo h gorišču se hitrost ravna po raznih okoliščinah, a se je ne sme tako povečati, da bi lastno vozilo ogrožalo promet na cesti. Na prometnih cestah in nepreglednih mestih ter pri neugodnih vremenskih in cestnih prilikah se mora hitrost zmanjšati, da se prepreči na vsak način nesreča.

Vodji orodja je prepuščeno, da sme, če smatra, da je hitrost vožnje nevarna, zapovedati zmanjšano hitrost. Vozač se mora brezpogojno takoj pokoriti povelju.

Zakonski predpisi v svrhu ureditve prometa in hitrosti vožnje v sklenjenih krajih ne veljajo v slučaju alarmske službe.

Napisov teh vrst in takih, ki prepovedujejo pot za avtomobile, ni treba upoštevati.

Na vožnji domov (od pogorišča) in izven alarmske službe je tudi gasilsko vozilo navezano na zakonske predpise.

Gasilski avtomobili imajo pravico prehitevanja.

O vzrokih požara

Nadaljevanje.

Še druge indicije, ki kažejo na požig, najdemo na požarišču. Požigalec je storil eno ali drugo, kar naj pospeši požar. Kakor sem že preje omenil, odpre požigalec pred požigom vrata ali okna, da tako skrbi za zadosten prepil, ki naj pospeši in razširi ogenj. Odpre omare in razmeče reči iz shramb, ki se radi tesne zaloge ne bi dovolj hitro vnele. Včasih pa postopa tudi narobe. Zapre vsa okna in vrata, obesi vse zastore, da bi odzunaj ne opazili ognja in dima. To pa stori le neizkušeni požigalec, kajti pri takem požigu se zadržuje ogenj vsled pomanjkanja zraka in kaznivo dejanje se odkrije.

Znan je slučaj, ko se je po požaru našla potrta svetiljka, preproga je močno dišala po petroleju. Preiskava pa je dognala, da je bilo za to potrebno najmanj 1 liter petroleja, medtem ko je svetiljka držala le ¼ litra. Dokaz za požig je bil podan.

Na deželi se je dogodilo, da je bilo ob izbruhu ognja gasilno orodje pokvarjeno, ali pa je bila ključavnica k gasilnemu orodju zadelana ali pa pokvarjena, da ni bilo mogoče odpreti vrat.

Da določimo požig, je treba prav pozornega in vestnega opazovanja že med požarom. Gasilci in orožništvo so poklicani, da store v tem oziru prve ukrepe.

Sicer bi to najlaže storili posestniki, ki prebivajo na požarišču, ali ti bodo preje, kakor bi mislili na vzrok požara, poizkusili rešiti svoje življenje in življenje svojcev, pohištvo in druge vrednosti.

Hitra gasilska pomoč je važna tudi radi dokaza požiga. Čim prej je gasilstvo na mestu, tem manj bo našlo požganih stavb, dima in plamenov, tem laže se bo našlo jedro ognja.

Ob prihodu na požarišče hitro preglejmo požarišče, okoli stoječe stavbe, prepričajmo se ali je izbruhnil požar na enem ali več medsebojno ločenih krajih.

Posebno pažnjo bomo polagali na obnašanje domačinov. Tudi opazke sosedov in gledalcev si dobro zapomnimo. Pazimo pa tudi, da li ni obnašanje katerega sumljivo; mogoče se preveč marljivo udejstvuje pri gašenju.

Vsak gasilec ali kriminalist, ki išče vzrokov požara, se mora predvsem prepričati, da li ni bil na mestu požara že pred požarom kak vžigalni predmet.

Dognati se mora predvsem, kako je nastal in kaj je povzročilo vžig. Kakšna snov je povzročila ogenj? Kaj se je z vžigalno snovjo užgalo?

Na požarišču bomo našli morda goreči premog, petrolejsko posodo, oljnate ali petrolejske liše, gorečo luč, svetiljko, vžigalice itd. kot vžigalno snov in v zvezi s temi šope slame, trske, papir itd. Na te okolnosti in kraj, kjer so se našli, bo gasilec polagal posebno pozornost.

Naj bo postanek požara še tako zagoneten, bomo šele govorili o požigu, ko so vse preiskave izključile naraven ali slučajen vzrok požara. Tudi možnost zanikarnosti, igranje otrok lahko povzroči požar. Vsak požig zapusti gotova znamenja ali predpripravna dejanja. Ta obstoje v tem, da je spremenjena splošna uravnava v medsebojni legi gotovih predmetov, da so nakopičeni gorljivi predmeti, da se markira

nasilne vlome, da se odstrani varnostne naprave proti požaru, da se gasilne priprave odstranijo ali pa uničijo, itd.

Vsak požig pokaže po svojem poteku vedno druga znamenja in predaleč bi vodilo, ako bi hotel tukaj naštet vsa znamenja. Pri ponesrečenih požigih bomo pri hitri in temeljiti poizvedbi ali preiskavi o vzrokih požara našli še eventualne priprave za požig.

Ako tako odpove ali se prekine požig, se ne zadovoljimo z določitvijo jedra požara, temveč iščemo še na drugih od požara obvarovanih mestih. Večinoma se poizkusi vžgati na več mestih in to posebno pri požigih skednjev (gumnov).

Še tako pazljivo povzročen požig zapusti čisto znake, ki takoj dokažejo požig. Često se zaduše taki požari vsled pomanjkanja kisika.

Tak je potek mnogih požigov.

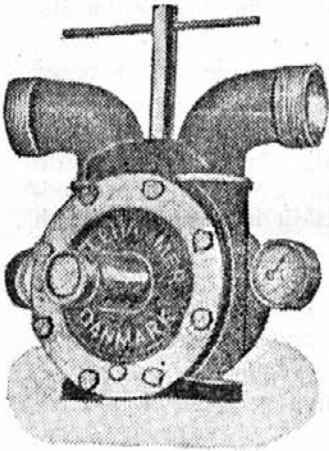
(Sledi.)

Novosti pri motornih brizgalnah

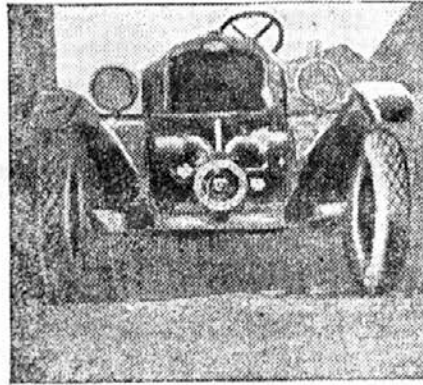
Hasički razgledi prinašajo v svoji 24. številki pod gojenjim naslovom izpod peresa Jos. Trfnj-ja to-le notico:

Zanimivo novost prinaša J. C. H. Ellenhammer - Laboratorium, Kildegardsvej 20, Hellerup v Danskem.

Je to rotacijska sesaljška (sl. 1.), ki daje 250 ali 1000 litrov vode v minuti in ima, z ozirom na njeno minimalno težo, veliko delovno moč, je preproste konstrukcije in postrežbe ter se za pogon lahko uporabi avtomobil. Montira se v pol minuti na vsak avtomobil: Chevrolet ali Ford.

Sl. 1

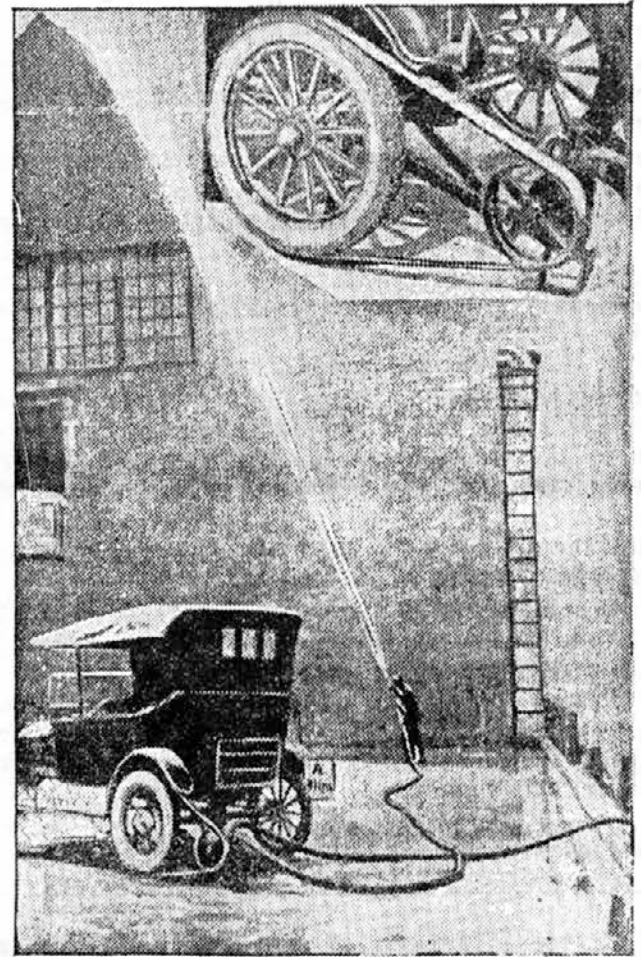

Sl. 2

Slika 2 nam kaže montirano rotacijsko sesaljško na prednjem delu avtomobila, ki daje 1000 litrov vode v minuti, a na sliki 3 vidimo tip sesaljške, ki daje 250 litrov vode v minuti in jo žene jermen, montiran na zadnje kolo avtomobila.

Slika 3 nam kaže delovanje sesaljške, montirane na zadnje kolo avtomobila.

Cena sesaljški je zmerna in se poizve lahko pri gori omenjeni firmi.

Sl. 3

Josip Mravljak, Vuzenica:

Gasilstvo pri Rimljanih

»Nil novi sub sole«, nič ni novega pod solncem, pravi nek latinski pregovor, o katerega pravilnosti bi utegnil v našem primeru marsikdo dvomiti. Pa je vendarle tako! Izpreminjajo se sredstva, zunanje oblike, tudi načini izvajanja, toda principi ostanejo. Eh, bo rekel ta ali oni, le poglej današnjo plinsko vojno, kaj tudi to morda ni nič novega? Ne, saj res ni nič novega, rečem na to. Princip tega je že prastar, kajti kitajski gusarji so z dušljivimi plini, katere so stisnili v tenke, toda močne glinaste posode, napadli in izropali že pred sto in sto leti marsikatero potniško, oziroma trgovsko ladjo — danes je le način uporabe, vrsta sredstva in seveda tudi učinek različen, radikalnejši, princip je prastar.

Tako je tudi z gasilstvom. Potreba gašenja je prav tako stara, kakor ogenj sam. Da pa imamo o načinu gašenja tako malo poročil, to zopet ni čudo, če pomislimo, da so oni, ki

so pisali anale in poročila za pozne rodove, smatrali za bolj važno dejstvo samo, da je gorelo in kako (lepo!) je gorelo, kakor pa to, kako so njemu (kronistu) to lepo sliko kvarili neki vojščaki, o katerih je menda tudi vedel le prav malo. Razen tega so imeli kronisti toliko poročati o političnih spletkah in izpremembah, da na take »malenkosti«, kakor gašenje, niso mogli polagati dovolj važnosti.

V Rimu in vseh večjih mestih starorimskega imperija so seveda že v najstarejši dobi posvečali neko pažnjo varstvu proti požarom in gašenju požarov. Ali kako je bilo to varstvo organizirano, tega ne vemo; znano je le, da so imeli nadzorstvo nad tostvarnimi napravami edili, ki jim je bila poglavitno poverjena prometna in varstvena policija, tržno nadzorstvo in pa ljudske igre. — Prva sistematska organizacija gasilstva pri Rimljanih je delo cesarja Oktavijana, splošno

imenovanega Augusta (ki je vladal od leta 30. pred Kristom do leta 14. po Kristu). Augustus je gasilno moštvo, ki so ga imeli edili na razpolago, spočetka pomnožil, ker se je pa izkazalo, da je tudi ta pomnožitev bila še premalo izdatna, je ustanovil novo vojaško organizirano korporacijo tako zvanih »vigiles«-čvarjev.

Ti »vigiles« so se delili na sedem bataljonov, ki so se imenovali »cohortes vigilum«; vsaki kohorti je bila poverjena požarno-varnostna služba v dveh rimskih okrajih (Rim je bil razdeljen takrat na 14 okrajev). Vsaka kohorta je štela po 1000 do 1200 mož in je imela lastno kasarno (»excubitorium«), delila pa se je na 7 čet (»centuriae«). V Rimu je bilo torej 49 gasilskih čet, kar nam že samo daje precej jasno sliko velikosti starega Rima, kajti v enem mestu armada 8000 gasilcev tudi ni kar tako! Četam so poveljevali centurijoni, centurijon prve čete je bil obenem tudi komandant kohorte. Poveljnik vsega gasilstva je bil »praefectus vigilum«, in ta je imel poleg gardnega prefekta (poveljnika cesarske telesne straže = »praefectus praetorio«) najmočnejšo vojaško silo v rokah in je bil vsled tega zelo vplivna oseba v Rimu. Moštvo vigilov se je rekrutiralo po večini iz oproščenih (»liberti«), nekdanjih sužnjev ali vojnih ujetnikov, častniki pa so bili v staležu redne armade. Prefekti so izhajali iz viteškega stanu (»equites«), imenoval pa jih je cesar sam za nedoločeno službeno dobo. »Praefectus vigilum« je imel tudi jurisdikcijo, največ kriminalno, in je vršil kot tak deloma tudi posle varnostne policije, posebne organizacije, ki se je zvala »praefectura urbis«.

Vsaka kohorta je imela v svoji kasarni seveda stalno stražo, da je bilo v slučaju sile vse takoj na mestu. Kako pa so bile čete opremljene z orodjem in kakšna je bila organizacija gašenja, o tem žal vemo le prav malo. Poznali in imeli

so že brizgalne, kajti pri vsaki kohorti je bil po eden »siphonarius«, to je mojster brizgalne; gotovo je bil velik del moštva dodeljen njemu, kajti »pumpanje« je bilo takrat gotovo še napornejše, kakor je danes. Brez dvoma je bil v kohorti tudi oddelek z lestvami, ostala — in to glavna — masa ljudi pa je bila tu le za pomoč, reševanje in — pušenje. — V Rimu so bili seveda požari prav pogosti, prava nadloga, o čemur pričajo razni pisci, kakor Tacitus, Martialis, Juvenalis, Cassius Dio in drugi. Saj pa tudi ni čudno, če pomislimo, da je imel starejši Rim mnogo lesenih poslopij, barak, magacinov in stanovanjskih zgradb, po 6 do 8 nadstropij visokih. In če je v taki četrti izbruhnil požar, potem pomoz Bog vsem! Tako pripoveduje Tacit v Anales XV/38, da je neka taka četrt gorela in — ker menda vsa druga pomoč ni več zalegla — so si pomagali s tem, da so porušili cele komplekse poslopij; požar so ustavili šele šesti dan ob skrajnem koncu Eskvilija (enem izmed sedmih gričev Rima).

Toda ne samo v Rimu, tudi v provincijalnih mestih najdemo organizirano gasilstvo; dokaz temu je nek odlok cesarjev Septimija in Caracalle (z dne 14. X. 205) ter neki stari napis (objavljen v »Jahreshefte d. öst. archäol. Inst.«, 1915) za mesto Flavio Solvo (danes Lipnico), v katerem se imenuje blizu 100 meščanov kot gasilce! Ako je imela Flavia Solva z nekako 2—3000 prebivalci svojo gasilsko četo, potem ne more biti dvoma, da je obstajalo organizirano gasilstvo tudi v naših mestih Petovionii (Ptuj) in Celeji (Celju), v mestih z nekako 5000 prebivalci, čeprav o tem ne povedo viri in spomeniki nič.

Veliko preseljevanje narodov je uničilo — kakor vse drugo — tudi to institucijo, ki jo danes gledamo, oziroma predstavljamo kakor nekakšno novost in pridobitev zadnjih sto let.

Pismo gasilcem

Dragi tovariši!

Že dolgo časa se nisem oglasil v »Gasilcu«, danes to storim z željo, da bi naše gasilske čete čim bolj napredovale v vseh ozirih.

Sprejmite torej par nasvetov:

1. Če hočete imeti več dohodkov, prirejte gasilske igre iz Gasil. koledarčkov, za katere vam ni potreba plačevati nobenih avtorskih taks (pač pa jih morate vseeno prijaviti avtorski centrali v Ljubljani, po naslovu v letošnjem Gasil. koledarčku!).

2. Prirejte čim manj plesov, ker požre godba in takse skoro ves dohodek.

3. Prireditve naj bodo brez alkoholnih točk. Po končani igri ali kakršnikoli prireditvi se lahko vsak pokrepča v najbližji gostilni.

4. Skrbite, da ne bo noben gasilec omadeževal gasilskega kroja s pijanostjo, s prepiri ali celo s pretepom. Pijanci, prepirljivci in pretepači ne spadajo v vrste gasilcev!

5. Pri vsaki četi osnujte samaritanski oddelek ali vsaj samaritanski tečaj, povabite bližnjega g. banovinskega zdrav-

nika v središču 2—3 gasilskih čet, ki bo gotovo rad prišel predavat o prvi pomoči v neugodah.

6. Mlajše, čvrste člane (zidarje, tesarje, kleparje) uvrstite v plezalsko, srednje stare (ključavničarje, mašiniste, šoferje) v brizgalničarsko, najstarejše pa v varstveno vrsto gasilcev.

7. Kakor hitro mogoče, si osnujte prosvetni odsek, ki vam bo prirejal igre, gojil petje in preskrbel predavanja. V ta namen včlanite četo v Zvezo kulturnih društev v Ljubljani (Z. K. D.), ki vam bo pošiljala predavatelje iz Ljubljane ali iz Maribora proti letni članarini 10 Din in malim zneskom za potne stroške. Kakor hitro se včlanite, vam bo Z. K. D. poslala seznam predavanj, da boste lahko izbirali.

8. Vsaka župa naj priredi tečaje za izobrazbo »novih« tajnikov in blagajnikov. Ako nima župa primernih učiteljev (kar je skoro neverjetno), se obrnite na Zajednico Dravske banovine, ki vam bo gotovo pomagala.

9. Pridno čitajte »Gasilca«. Najbolje bi bilo, da bi ga čital en član pri mesečnem sestanku. Marsikak gasilec bi si ga naročil na svoje ime, če bi le enkrat slišal njegovo vsebino!

S tovariškimi: Pomoz Bog!

Zdravko Mikuz, šol. upr.

Jos. Mravljak, Vuzenica:

Poveljniški izpiti

Ni je menda stvari v organizaciji gasilstva, ki bi bila tako potrebna in nujna, kakor ravno poveljniški izpiti. Prav gotovo je pri 50 % podeželskih gasilnih društev konstatirati isto dejstvo: lov za šaržami brez ozira na teoretsko in praktično sposobnost. Iz tega vidika smo toplo pozdravili načelo, da mora položiti vsak poveljnik pred komisijo izpit.

Druga stvar pa je, kje in kako polagati tak izpit. Smatram namreč, da bi se reklo, hišo zidati pri strehi, če bi morali polagati izpite najprej društveni poveljniki, potem šele župni, in nazadnje zajednički. Kdor hoče drugega oceniti, mora sam prej pred komisijo dokazati, da je zato ne le pozvan, temveč tudi sposoben. — In potem je še eno: Za-

jednički funkcionarji in župni poveljniki si morejo najti gradivo za posamezne panoge izpitnih predmetov iz drugih, društvenim poveljnikom ponajveč nedostopnih knjig in virov in se jih torej tudi že radi tega prej lahko pozove na izpit, preden še izidejo priročniki.

Od društvenega poveljnika pa nihče ne more in ne sme zahtevati, da bi obvladal snov, ki bo brez dvoma precej obširna, brez pripomočkov. Ako pregledamo le glavne panoge: požarna služba, sanitetna služba, reševanje, delo motorke, ravnanje s cevmi, smotrene vaje itd., je to tako ogromno gradivo, da bo morda preteklo leto, preden bo to za prvo silo smotreno predelano in natisnjeno v priročnih brošuricah.

Dokler pa tega ni, tudi od nikogar ne moremo zahtevati znana stvari, ki jih ali da specialni teoretski študij ali pa dolgotrajna praksa.

Razen tega je pa pri izpiti treba rešiti tudi gmotno stran. Kdo pa naj plača stroške za vožnjo, prehrano, prenočišče itd.? Oni, ki gre delat izpit? Potem ne bo šel nihče! Ali četa? Smatramo, da tudi to ni na mestu, kajti dotičnik lahko odstopi vsak čas in potem lahko četa pošlje drugega na svoje stroške k izpitu, in tretjega, in tako naprej v neskončnost. Stroške mora potemtakem nositi nekdo tretji, in to bo Savez ali zajednica.

O vsem tem se je razmišljalo na zadnji seji uprave župe za srez Dravograjski (v Prevaljah — tako je pravilno!) in je odbor končno sklenil sledeče:

Dopisi

Iz gasilske župe sreza Laško. Gasilska četa Trbovlje je imela lepo uspel »Silvestrov večer«, pri katerem so nastopili združeni pevci obeh lokalnih čet. Pohvalijo se lahko igralci komedije »To so junaki«, ki so tokrat prebili krst na odru. Lepo so bile naštudirane deklamacije naraščajnic in polnočna alegorija, ko so otroci gasilcev v zboru voščili vsem srečno novo leto. Za humoristični del je pa bilo preskrbljeno, tako, da je bil to res lep večer.

Gasilska četa sv. Katarina je imela predavanje 7. jan. pop. v šoli.

Gasilska četa Klek je priredila razven družabnega Silvestrovega večera predavanje in signalno vajo. Tamburaški odsek pa ima redno vsako nedeljo vaje.

Četa Hrastnik steklarna je imela Silvestrovo in signalno vajo.

Četa Dol pri Hrastniku se udejeva na odru in je imela igro »Svoje glavček«, katero je v Trbovljah dne 21. jan. ponovila in žela zasluženjo pohvalo. Ravno isti dan je imela četa Hrastnik v šoli predavanje o prvi pomoči. Predaval je zdravnik dr. Neuberger. Za Trboveljsko kotlino pa je bilo predavanje dopoldne za vse čete okoliša v meščanski šoli. Predavatelj je bil g. ing. Štefe. Četa Katarina je imela 28. jan. sestanek članstva in predavanje. Predaval je župni starešina tov. Guček o gasilstvu vobče.

Gasilska župa sreza Ljubljana okolica. V soboto, 18. januarja 1934 so izročili tov. Francu Zupanu tovariš Grad Franc, starešina, s tajnikom Franom Presetnikom in blagajnikom Zdravkom Mikuzem v imenu gas. župe sreza Ljubljana okolica diplomu častnega župnega članstva.

Možu-očetu, ki mu je kruta usoda iztrgala predrago hčerko v cvetu mladih let, zapustivši bolezen njemu in še drugi hčerki, tovarišu, ki je deloval 20 let kot načelnik prost. gasil. društva v Mostah in od 22. maja 1928 do 8. decembra 1933 kot načelnik Ljubljanske gasil. župe, žele vsi gasilci domače čete kakor vsi od njegove župe, katere je toliko let vodil po poti ljubezni do bližnjega in jih navduševal za gasilstvo, da bi se čimprej pozdravil.

Diploma naj mu bo priča, da ga ohranijo vsi gasilci njegove župe kakor vsi prijatelji v hvaležnem spominu.

Gasilska župa sreza Ptuj. Po reorganizaciji gasilstva sta se združili ptujski in ormoška gasilska župa. Starešina župe je tov. Musek Ljudevit, šolski upravitelj v Sv. Vidu pri Ptuj, podstarešina pa župan trga Središča, tov. Kolarič Anton. Oblasti so zastopane v upravi po g. sreskem načelniku Dr. Bratini in komandantu mesta g. podpolkovniku Šaracu. S tem, da sta stopila oba gospoda osebno v upravo, sta javno priznala pomen gasilstva. Župno starešinstvo je sporazumno z gospodom sreskim sanitetnim referentom organiziralo za vso župo tečaj o obrambi proti strupenim plinom, ki jih vodijo z velikim uspehom gg. okrožni zdravniki. Za čete so se naročile plinske maske. Na splošno željo se bo vršil pozneje tečaj za strojnike, ki naj omogoči brezhibno delovanje naših motorov. Župno starešinstvo si je načrtalo v svoj program ustanovitev župne gasilske šole, ki se naj vrši skozi 6 do 8 nedelj obvezno za vse čete župe. Izvedba take šole, ki nam naj da dobre četne voditelje, bo odvisna od pod-

»Predlaga se Gas. Zajednici (z ozirom na notico v »Gasilcu« 1/1934, preds. vesti 2, zadeva »pov. izpiti«) sledeči soglasni sklep:

1. da se vršijo izpiti poveljnikov po leteči komisiji od sreza do sreza, kvečjemu za dva sreza skupaj, da si tako posamezniki kakor čete prihranijo večje izdatke;

2. da se predpiše pravočasno snov za izpiti in izda potrebna navodila in gradivo v knjižnicah.«

Pozivamo zato še druge župne uprave, da zavzamejo k temu vprašanju svoje stališče, oziroma izjavijo svojo solidarnost z našim predlogom. Čim temeljiteje bomo to vprašanje vnaprej prereševali, tem boljše se bo moglo izvesti in prej bomo prišli do pravega rezultata in končnega cilja: do dobrih in zmožnih poveljnikov.

pore gasilskega saveza in zajednice, katerim se bo predložil načrt s prošnjo za podporo. Oblasti pa bomo prosili za prosto vožnjo in drugo. Tekom poletja se bo ustanovilo še nekaj čet, ker zato prosijo nekateri člani.

Samaritanski odsek prostovoljne gasilske čete v Zagorju ob Savi, ki ga je ustanovil sedanji agilni predsednik čete, tov. Hočevar Ivan, je imel v nedeljo, dne 28. I. 1934 v šolskem razredu Sokolskega doma v Zagorju prvo zdravniško predavanje. Predaval je gospod banovinski zdravnik dr. Slavko Grum iz Zagorja.

Tega predavanja se je udeležilo 45 članov, in sicer: 15 žena in deklet ter 22 moških, ki so združeni od sosednjih čet, in sicer: Kotredeš, Čemšenik, Medija - Izlake, Kanderše in Loke. Vsi so z zanimanjem poslušali izvajanja gosp. zdravnika, ki je v prvi vrsti govoril o važnosti umetnega dihanja, kako je postopati pri ponesrečencu, če so še znaki življenja itd. Nadalje, kako je človeško telo sestavljeno, čemu služijo posamezni organi, ker le od tega, ako se bo članstvo docela seznanilo z ustrojem človeškega telesa, je nastop za rešitev ponesrečenca mogoč.

Predavanje gosp. dr. Gruma je vsako nedeljo dopoldne točno ob 11. uri ter traja neprenehoma 2 meseca.

Članstvo vlijudno vabimo, da se tega predavanja mnogoštevilno udeležuje in naj pridejo tudi drugi člani poslušat.

V noči na 31. I. 1934 okrog 3/4 na 12. uro je izbruhnil požar v skladišču pri stavbnem mojstru N. Pavliniču v Zagorju ob Savi. Zgorelo je okrog 40 m² desk, 20 kokoši, 20 zajcev in za 3 sobe parketnih deščic, kakor tudi vsa stavbna priprava in znaša skupna škoda 70.000 Din.

Ta požar je zanetila hudobna roka, po sodbi iz maščevanja, ker je bil ves v skladišču se nahajajoči stavbni material z bencinom oblit, vsled česar je bilo celo skladišče takoj zajeto od plamenov.

K požarišču je takoj prihitela gasilska četa iz Zagorja s svojo motorno brizgalno. Kmalu nato je prihitela tudi gasilska četa iz Kotredeža, ki je pomagala lokalizirati ogenj. Napeljale so se tudi cevi iz bližnjega hidranta, ki ga pa ni bilo mogoče vsled zamrznjenosti hitro odpreti.

Pri tem se je opazilo, da hidranti v hudi zimi niso posebno pripravi, ker zamrznejo ali pa tudi zarjavijo, in se radi tega ne morejo tako hitro odpreti, nasprotno je motorna brizgalna takoj začela delovati, akoravno je bil hud mraz. Važno je, da ima orodjar pri roki vročo vodo, ki se naliže v potrebne dele motorne brizgalne, ker se s tem potrebni deli brizgalne ogrejejo in takoj prično delovati.

Posebno je treba naglašati, naj člani gasilstva, ko zapazijo požar ali slišijo glas zvona, hitijo v gasilski dom in ne praznih rok naravnost na pogorišče, ker le v gasilskem hramu je orožje za pobijanje ognja, ne pa na pogorišču samem.

Studenci pri Mariboru. Dne 27. januarja 1934 je predaval tov. Alfons Kessler o nevarnih plinih in kako se naj prebivalstvo obvaruje škodljivih plinov, povzročenih po event. zračnih letalskih napadih. Raztolmačil nam je vse vrste škodljivih in nevarnih plinov, ki bi povzročili človeku, živalim, rastlinam in kulturam veliko škodo. Da se to prepreči, je v prvi vrsti naloga gas. čete, da stopi v akcijo in pomaga svojemu bližnjemu.

Predavanje je bilo zares strokovnjaško in hvalevredno ter mu je gasilstvo z velikim zanimanjem sledilo in zopet pridobilo znanja za slučaj kakšnih nezgod.

Zborovanje rudniških gasilcev. Jutro poroča: V nedeljo 28. I. 1934 ob 17. popoldne se je vršilo v gasilskem domu na Vodah člansko zborovanje rudniških gasilcev, na katerem so podali četni funkcionarji članstvu obračun o svojem delovanju v lanskem letu, ker je redni letni občni zbor glede na nedavno se vršeci izredni občni zbor odpadel.

Zborovanje je otvoril predsednik čete tov. Hauptman, ki je kratko poročal o delovanju čete v lanskem letu. Izčrpeje pa je bilo poročilo tajnika tov. Uleša. Iz poročila poznamo, da šteje gasilska četa 52 rednih članov, število podpornih članov pa se je lansko leto zvišalo od 136 na 161, torej je med letom pristopilo 25 novih članov. Poleg teh pa šteje društvo še enega ustanovnega in 2 častna člana. Odbor je imel 7 sej, 1 seja pa se je vršila skupno z vsemi trboveljskimi gasilskimi četami. Društvo je stopilo v gasilsko akcijo v treh primerih, in sicer pri 2 manjših in 1 večjem požaru v svojem društvenem okolju. Rednih četnih vaj je bilo 25 ter 2 župni vaji. Povprečno se je udeleževalo 70% gasilcev pri vsakokratnih vajah. Pogrebov med letom umrlih članov se je društvo korporativno udeleževalo, po deputacijah pa članov sosednjih društev. Društvo odnosno članstvo je sodelovalo pri vseh državnih in patriotskih prireditvah v trboveljski dolini, razen tega pa so bile odposlane tudi večje deputacije k jubilejnim proslavam društev v Radečah, Loki in Zagorju. Društvo je prejelo 27, odposlalo pa 41 dopisov.

Blagajnik tov. Rozman je poročal, da je stanje blagajne kljub krizi razmeroma zadovoljivo. Dohodki so sicer precej padli, ker društvo radi slabih razmer v revirju ni prirejalo nobene večje prireditve, kakor druga leta, vendar pa so podpre različnih ustanov in rudnika nadomestile tudi to vrzel v blagajni. — Nadzorni odbor je našel račune in blagajno v popolnem redu, zato predlaga odboru zahvalo.

Iz poročil ostalih funkcionarjev je razvidno, da goji četa tudi prosveto med svojimi člani, saj si je uredila malo knjižnico, ustanovila pa tudi pevski in tamburaški zbor ter šramel-sekstet, ki vsi živahno delujejo. Posebno pozornost je vzbudilo poročilo o delovanju reševalnega oddelka, iz katerega je razvidno, da je reševalni avto nastopil v revirju 304 krat, kar najbolje dokazuje važnost in potrebo te človekoljubne ustanove. Tudi v tehničnem pogledu je rudniška gasilska četa prvovrstno opremljena, saj ima 3 avtomobile ter 2 motorni in 1 ročno brizgalno ter veliko mehanično lestev, poleg številnih modernih tehničnih pripomočkov za uspešno gašenje požarov in reševanje pri elementarnih katastrofah.

Tovarištvo je tudi v rudniškem gasilstvu zelo močno zasidrano. Tako prejmejo vdove umrlih gasilcev ob smrti moža primerne podpore iz »Samopomoči«, za slučaj smrtne nesreče v gasilski službi pa prejme vdova ponesrečenega tovariša od zavarovalnice, kjer so vsi gasilci zavarovani, znesek Din 50.000.—.

Končno je poročal še poveljnik čete tov. Rozman o svojem delovanju. Poleg rednih vežb čete, je uprizorila četa še

2 vaji s predavanji o vojnih plinih, 8 vaj s preizkušnjo orodja, 4 signalne vaje s predavanjem o prvi pomoči, 2 vaji pri preizkušnji hidrantov, 2 predavanji o pravilih in gasilskem zakonu, 1 vaja pri kontroli vseh cevi in 1 župna vaja pri Sv. Katarini. Poveljnik je ob zaključku pozval vse tovariše, da se čim trdneje oklenejo plemenite gasilske ideje, katere naj-vzvišenejše geslo »ljubezen do bližnjega« more prepojit ves naš narod in tudi vse človeštvo.

Zatem se je predsednik tov. Hauptman zahvalil članstvu za uspešno sodelovanje v preteklem letu ter prosil, da funkcionarje tudi v bodoče krepko podpirajo.

Književni pregled.

Narodne pesmi z napevi. Nabral in uredil za štiri enake glasove Janko Žirovnik. Druga, preurejena izdaja v dveh zvezkih. — I. zvezek. — Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani 1933. Pred več nego 50 leti je takrat mladi, za vse lepo in dobro navdušeni, vsestransko delavni učitelj Janko Žirovnik na pobudo glasbenega učitelja skladatelja Antona Nedvéda zbiral narodne pesmi, ki so v kratkih presledkih izšle v 4 zvezkih žepne oblike. Znani Žirovnikov pevski zbor v Št. Vidu nad Ljubljano je pridno in vztrajno gojil narodno pesem in z njo žel velike uspehe. Žirovnikove zbirke narodnih pesmi že nekaj let ni več dobiti na knjižnem trgu. Na pogosio povpraševanje po njej je Učiteljska tiskarna v Ljubljani založila drugo pomnoženo in preurejeno izdajo v dveh zvezkih male osmerke. Prvi zvezek je ravno kar te dni izšel. V njem je 123 narodnih napevov na 183 straneh. Vse pesmi so sestavljene za štiri moške glasove v prosti, enostavni harmonizaciji brez vseh modernih primesi in izumetničenj tako, kakor jih poje naš preprosti narod, kakor jih pojó naši fantje v poletnih večerih na vasi, pri ženitovanjih, gostijah ali k naboru gredé. Cena kartoniranemu I. zvezku je 50 Din, v polplatno vezanemu 56 Din.

Listnica uredništva.

Tovariš Lakner iz Kokrice, ki je zadnjič pisal članek o segrevanju motonk (ne kakor je povzročil tiskarski škrat tov. Josip Mravljak) mi piše, da je napravil poizkušnjo ter meril toploto. Neko jutro je prižgal eno 60 voltno žarnico. Toplotmer je kazal -3° , zvečer pod pokrivalom $+1^{\circ}$, zunaj pa -4° . Drugo jutro, torej čez 24 ure, je kazal toplomer zunaj -8° , a pod pokrivalom pa $+8^{\circ}$. Preizkušnja torej kaže, da ta preprosta naprava prav dobro učinkuje.

Na poziv v zadnjem »Gasilcu«, da posvetite en teden za nabiranje naročnikov za »Gasilca«, je že imel nekoliko uspeha. Med drugimi je pridobil tov. Joža Hrastelj iz Gornje Radgone že 10 novih naročnikov, a četa Vič jih je tudi prijavila 8. Posnemajte in pomagajte ustvarjati boljši list! Torej na delo vsi!

Dopise sprejema in urejuje »Gasilca« Ljud. Musek, šolski upravitelj in župni načelnik, Sv. Vid pri Ptujju.

Kdor štedi, koristi sebi in narodu!

Nalagajte svoje prihranke v

Mestno

hranilnico

Ljubljansko

Prešernova ulica št. 3

Izguba za vlagatelja izključena! Denar lahko pošljate tudi po čekovnih položnicah, katere ima vsaka pošta, na naš čekovni račun št. 10.533. • Hranilnica sprejema tudi vloge nedoletnikov in javnih ustanov.

Stanje vlog nad Din 420.000.000.—

Ugodno obrestovanje.

Tiskovine

Štampiljke

Najfinejše

češke cevi in vsakovrstno opravo

naročajte pri tvrdki

Herman Zupan

Ljubljana, Mestni trg 9

Zahtevajte cenik!

Čelade
Pasove
Rogove
Trobke
Sekirce

Čepice, epolete, znake, spojke in cevi najceneje pri

A. KASSIG

LJUBLJANA

ŽIDOVSKA ULICA ŠT. 7

Zahtevajte ilustrirani cenik!

GASILSKE ČETE, POZOR!

Preden si nabavite potrebne cevi,
Vas vljudno vabim, da si ogledate
mojo zalogo

NORMALNIH GASILSKIH CEVI

izdelke slovitih čeških tovarn, katere
ustrezajo vsem zahtevam!

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 31
MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 20
CELJE, KRALJA PETRA CESTA 33

**UČITELJSKA TISKARNA
LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA UL. 6**

tiska vse za Vas

n. pr. društveno glasilo, tiskovino, pisemski papir, vabila, po-
setnice, letake, lepake, cenike, kataloge in še mnogo drugega

KNJIGARNA

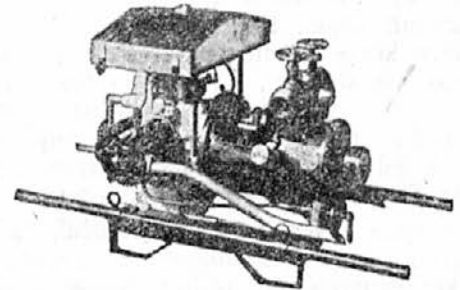
**LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA UL. 6
MARIBOR, TYRŠEVA CESTA 44**

ima bogato zalogo leposlovnih in strokovnih knjig za Vaše knjiž-
nice in za Vašo osebno uporabo. Poleg slovenskih knjig ima
tudi zalogo drugih slovanskih, francoskih, angleških in nemških
knjig. — Revije, časopisi, znanstveni listi. — Velika zaloga slik.

Pišite po kataloge in cenike!

**ANDREJ SUPAN
LJUBLJANA**

izdeluje in dobavlja prenosne dvo- in štirikolne motorne
brizgalne od 10 do 36 k. s., kapacitete od 300 do 1500 l
vode v minuti. Nadalje izdeluje spojke vseh vrst, zlasti
najnovejše po predpisih Gasilske zajednice kraljevine Ju-
goslavije, prehodne in usisne komade, cevi iz konopnine,
običajne in gumirane, sesalne cevi ter vsa tesnila. Pre-
vzema v popravilo brizgalnice, vse ostalo gasilsko orodje
ter navadne vodne nizkotlačne črpalke po konkurenčnih
cenah. Zahtevajte tozadevne ponudbe in brezplačni poset.

Novost: 22 k. s. dvocilindrska,
štiritaktna motorka tipe 1934

Konrad Rosenbauer & drug
tovarna gasilskega orodja
Celje

priporoča prvovrstne najmodernejše
motorne brizgalne
od 5 do 90 KS, 300 do 2500 litrov vode na minuto in
30 atmosfer, prenosne dvo- in štirikolesne.

Avtomobilske brizgalne
vseh vrst.

Avtomobile s tanki
za škropljenje cest in gašenje ognja.

Avtomobile in vozove za moštvo.

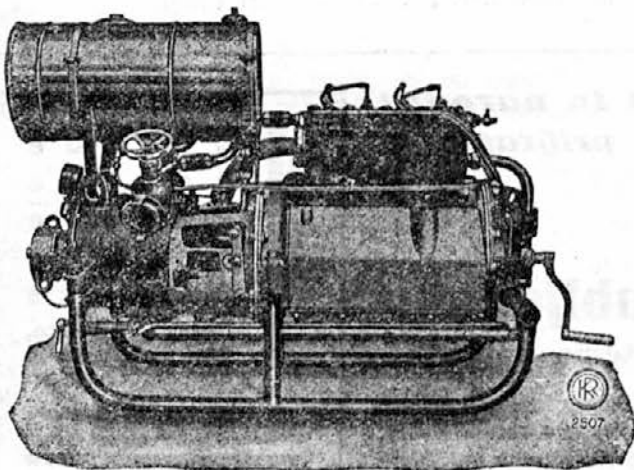
Kletne sesaljke.

Posebne sesaljke,
ki dvigajo vodo iz globine.

Cevi konopljene
običajne in gumirane. Tovarniško vezanje istih.

Lestve
vseh vrst. Za osebno opremo čelade, pasove, piščalke itd.

Pilinske maske.
Spojke, predhodnike, različne ročnike in ustnike, razdelnice.
Vsa izdelava najnovejšega sistema.
Ponudbe in pojasnila, kakor poset so vsak čas na razpolago.
Cene solidne.

Dvocilindrska motorna brizgalnica,
model 1929, 18/20 HP., pritisk do 16 atmosfer.
Hladilnik novega sistema, ogrevanje črpalke s
toplo čisto vodo.